

ΘΕΜΑ 15^ο
(ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, Ι, 53, 2 – Ι, 54, 1)

“ἀδικεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολέμου ἄρχοντες καὶ σπονδὰς λύοντες· ἡμῖν γὰρ πο-
λεμίου τοὺς ἡμετέρους τιμωρουμένοις ἐμποδὼν ἵστασθε ὅπλα ἀνταιρόμενοι. εἰ δ’ ὑμῖν
γνώμη ἐστὶ κωλύειν τε ἡμᾶς ἐπὶ Κέρκυραν ἢ ἄλλοσε εἴ ποι βουλόμεθα πλεῖν καὶ τὰς
σπονδὰς λύετε, ἡμᾶς τούσδε πρώτους λαβόντες χρήσασθε ὡς πολεμίοις.” οἱ μὲν δὲ
5 τοιαῦτα εἶπον· τῶν δὲ Κερκυραίων τὸ μὲν στρατόπεδον ὅσον ἐπήκουσεν ἀνεβόησεν
εὐθὺς λαβεῖν τε αὐτοὺς καὶ ἀποκτεῖναι, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοιάδε ἀπεκρίναντο. “οὔτε
ἄρχομεν πολέμου, ὦ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, οὔτε τὰς σπονδὰς λύομεν, Κερκυραίοις δὲ
τοῖσδε ξυμμάχοις οὔσι βοηθοὶ ἦλθομεν. εἰ μὲν οὖν ἄλλοσέ ποι βούλεσθε πλεῖν, οὐ κωλύ-
ομεν· εἰ δὲ ἐπὶ Κέρκυραν πλευσεῖσθε ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χωρίων, οὐ περιοψόμεθα κατὰ
10 τὸ δυνατόν.” Τοιαῦτα τῶν Ἀθηναίων ἀποκριναμένων οἱ μὲν Κορίνθιοι τὸν τε πλοῦν
τὸν ἐπ’ οἴκου παρεσκευάζοντο καὶ τροπαῖον ἔστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ ἡπείρῳ Συβότοις·
οἱ δὲ Κερκυραῖοι τὰ τε ναυάγια καὶ νεκροὺς ἀνείλοντο τὰ κατὰ σφᾶς ἐξενεχθέντα ὑπό
τε τοῦ ῥοῦ καὶ ἀνέμου, ὃς γενόμενος τῆς νυκτὸς διεσκέδασεν αὐτὰ πανταχῇ, καὶ τρο-
παῖον ἀντέστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ Συβότοις ὡς νενικηκότες.

ΣΧΟΛΙΑ

- 1 **πολέμου ἄρχοντες:** ἡ γενική εἶναι ἀντικείμενο στὴν *μτχ.*, καὶ ἡ *μτχ.* εἶναι συνημμ. *επιρρ.*, τροπική, ‘με το να ξεκινάτε – ξεκινώντας’. **σπονδὰς λύοντες:** ‘και με το να παραβιάζετε την ανακωχή’, ἴδια σύνταξη *ό.π.* **ἡμῖν:** συντάσσεται με τὸ *επίρρ.* ‘ἐμποδὼν’ ὡς δοτική τῆς ἐχθρικής κατεύθυνσης **πολεμίου:** ἀντικείμενο στὴν *μτχ.* ‘τιμωρουμένοις’.
- 2 **τοὺς ἡμετέρους:** ἐναρθρη *μτχ.* ὡς παράθεση. **τιμωρουμένοις:** ‘οἱ οποίοι τιμωρούμε τους εχθρούς μας’, ἡ *μτχ.* εἶναι ἀναρθρη, συνημμ., αναφορική, *επιθ.* προσδιορισμός. **ἐμποδὼν ἵστασθε:** ‘στέκεσθε ἐμπόδιο’. **ἀνταιρόμενοι:** συνημμ. *μτχ.*, *επιρρ.*, τροπική. **εἰ...γνώμη ἐστὶ:** υποθ. πρόταση με Οριστική. **ὑμῖν:** δοτική προσωπική, κτητική, ‘αν έχετε εσεῖς την άποψη’.
- 3 **κωλύειν:** τελικό ἀπαρέμφατο ὡς υποκείμενο στὴν ἀπρόσωπη ἐκφραση ‘γνώμη ἐστὶ’. Υποκείμενο στο ἀπαρέμφατο *ενν.* τὸ ‘ὑμᾶς’ ἀπὸ τὴν δοτική προσωπική ‘ὑμῖν’. **ἐπὶ Κέρκυραν:** ‘ἐναντίον τῆς Κέρκυρας’, ἐμπρόθετος που δηλώνει τὴν ἐχθρική κατεύθυνση. **εἴ ποι βουλόμεθα:** υποθετική πρόταση ἐπίσης με Οριστική ἐξαρτημένη ἀπὸ τὴν προηγούμενη ἐπίσης υποθετική. **πλεῖν:** τελικό ἀπαρέμφατο, *αντικ.* στο *ρ.*

καὶ τὰς σπονδὰς λύετε: επίσης υποθετική πρόταση με Οριστική. Οι τρεις υποθετικές προτάσεις συνδέονται ως εξής: η πρώτη ‘εἰ γνώμη ἐστί’ συνδέεται παρατακτικά με την τρίτη ‘καὶ τὰς σπονδὰς λύετε’ μέσω του ‘καὶ’ καθώς ο υποθ. σύνδ. ‘εἰ’ εννοείται. Η δεύτερη υποθετική ‘εἴ ποί βουλόμεθα’ εξαρτάται από την πρώτη, την οποίαν και προσδιορίζει υποθετικά.

- 4 **ἡμᾶς:** αντικ. στην μτχ. ‘λαβόντες’. **πρώτους:** επιρρηματικό κατηγορούμενο του χρόνου. **λαβόντες:** συνημμ. μτχ., επιρρ., τροπική. **χρήσασθε:** προστακτική, με αντικείμενο το ενν. ‘ἡμῖν’. Κύρια πρόταση ως απόδοση στην προηγούμενη πρώτη και τρίτη υποθετική πρόταση. Δημιουργεί ένα ευθύ υποθ. λόγο ‘πραγματικής υπόθεσης’. **ὥς πολεμίοις:** αναφορική επιρρ. παραβολική πρόταση, στην οποίαν ενν. το ρ. ‘ὥς ἂν ἐχρήσθε πολεμίοις = ὅπως θα μεταχειριζόσασταν τοὺς ἐχθροὺς σας’. **οἱ μὲν:** ‘αὐτοί’.
- 5 **τοιαῦτα εἶπον:** ‘τέτοιου εἶδους λόγια εἶπαν’. **τῶν δὲ Κερκυραίων:** γενική κτητική στο ‘στρατόπεδον’. **ὅσον ἐπήκουσεν:** αναφορική επιρρ. πρόταση του ποσού, ‘στον βαθμό που ἄκουσε – ὅσο ἄκουσε’.
- 6 **εὐθὺς λαβεῖν:** ‘να πάρουν αμέσως’. **αὐτοὺς:** αντικ. στο απαρέμφατο. **ἀποκτεῖναι:** ἴδιο με το ‘λαβεῖν’. **τοιάδε ἀπεκρίναντο:** ‘τέτοιου εἶδους ἀπάντηση ἔδωσαν’.
- 7 **Κερκυραίοις:** συντάσσεται με το επίθετο ‘βοηθοὶ’ ως δοτική αντικειμενική.
- 8 **τοῖσδε:** επιθετικός προσδ. **ξυμμάχοις:** κατηγορούμενο. **οὔσι:** συνημμ. μτχ., επιρρ., αιτιολογική, ‘γιατί εἶναι σύμμαχοί μας’. **εἰ...βούλεσθε:** υποθετική πρόταση. **οὐ κωλύομεν:** κύρια πρόταση ως απόδοση στην υποθετική πρόταση. Ευθύς υποθ. λόγος που δηλώνει την ‘πραγματική υπόθεση’.
- 9 **εἰ...πλευσεῖσθε:** υποθετική πρόταση με Οριστική. **ἐς...τι:** εμπρόθετος προσδ. της εχθρικής κατεύθυνσης, ‘ἐναντίον κάποιου’. **τῶν...χωρίων:** γενική διαιρετική στο ‘τι’. **ἐκείνων:** συντάσσεται με την γενική ‘χωρίων’ και λειτουργεί ως γενική κτητική, ‘σε κάποια ἀπὸ τις περιοχές που ἀνήκουν σε ἐκείνους’. **οὐ περιοψόμεθα:** ‘δεν θα ἀδιαφορήσουμε’, ‘περιοράω-ῶ = ἀδιαφορώ – παραβλέπω’.
- 10 **τῶν Ἀθηναίων ἀποκριναμένων:** γενική ἀπόλυτη, χρονική μτχ.
- 11 **ἐν τοῖς ἐν τῇ ἡπείρῳ Συβότοις:** ‘στα Σύβοτα που βρίσκονται στην ηπειρωτική ακτή’.
- 12 **ἀνείλοντο:** ‘περισυνέλεξαν’. **τὰ ἐξενεχθέντα:** ενν. ‘ναυγάγια’, ἐναρθρη μτχ. ως παράθεση
- 13 **τοῦ ἀνέμου:** γενική υποκειμενική στην γενική ‘τοῦ ῥοῦ’. **γενόμενος:** συνημμ. μτχ., επιρρ., αιτιολογική. **τῆς νυκτός:** γενική επιρρ. του χρόνου. **διεσκέδασεν:** ‘διασκόρπισε’. **αὐτὰ:** ενν. ‘τὰ ναυάγια’.
- 14 **ἐν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ Συβότοις:** ‘στα Σύβοτα που βρίσκονται πρὸς την πλευρά του νησιού’. **ὥς νενικηκότες:** συνημμ. μτχ., επιρρ., αιτιολογική, υποκειμενικής αιτιολογίας λόγω της προσθήκης του ‘ὥς’, ‘επειδὴ κατὰ την γνώμη τοὺς εἶχαν νικήσει’.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

«Αδικείτε, Αθηναίοι, με το να ξεκινάτε τον πόλεμο και με το να παραβιάζετε την ανακωχή. Διότι με το να παίρνετε τα όπλα στέκεσθε εμπόδιο σε μας που τιμωρούμε τους δικούς μας εχθρούς. Αν έχετε την άποψη να μας εμποδίσετε εναντίον της Κέρκυρας ή σε κάποιο άλλο μέρος αν κάπου θελήσουμε να πάμε με τα πλοία, και να παραβιάζετε την ανακωχή, αντιμετωπίστε πρώτα εμάς και αντιμετωπίστε μας ως εχθρούς». Αυτοί λοιπόν τέτοιου είδους λόγια είπαν. Το στρατόπεδο των Κερκυραίων όσο άκουσε φώναξε να πάρουν αμέσως αυτούς και να τους σκοτώσουν, ενώ οι Αθηναίοι απάντησαν μ' αυτά τα λόγια. «Ούτε ξεκινάμε τον πόλεμο, Πελοποννήσιοι, ούτε παραβιάζουμε την ανακωχή, αλλά ήρθαμε σαν βοηθοί αυτών εδώ, διότι είναι σύμμαχοί μας. Αν όμως θέλετε να πάτε με τα πλοία σας κάπου αλλού, δεν θα σας εμποδίσουμε. Αν όμως θα πάτε με τα πλοία εναντίον της Κέρκυρας, ή σε κάποια από τις περιοχές που ανήκουν σ' εκείνους, δεν θα αδιαφορήσουμε σύμφωνα με τις δυνάμεις μας. Τέτοιου είδους λόγια αφού είπαν οι Αθηναίοι, οι Κορίνθιοι και την πορεία με πλοία προετοίμαζαν για να επιστρέψουν στην πόλη τους, αλλά και τρόπαιο έστησαν στα Σύβοτα προς την πλευρά της ηπειρωτικής ακτής. Αλλά και οι Κερκυραίοι περισυνέλεξαν τους ναυαγούς και τους νεκρούς, όσοι είχαν παρασυρθεί από το ρεύμα του ανέμου, ο οποίος επειδή έγινε την νύχτα, διασκόρπισε αυτούς σε πολλά μέρη, και έστησαν ένα τρόπαιο στα Σύβοτα προς την πλευρά του νησιού, επειδή κατά την γνώμη τους είχαν νικήσει.